

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. de heer M. Esmeijer, Griffier
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

per email: cie.szw@tweedekamer.nl

Utrecht, 29 januari 2019

Ref.nr: 021.2019/MF-ks

Betreft: AO Armoede- en schuldenbeleid | 14 februari 2019

Geachte leden van de commissie,

De NVVK streeft naar een generatie zonder problematische schulden, door mensen met een minimaal en kwetsbaar inkomen uitzicht op een fatsoenlijk leven te bieden, een overheid die het mensen niet onnodig moeilijk maakt en schuldeisers die bereid zijn tot eerlijke en haalbare afspraken.

In deze brief lichten wij u, vanuit onze positie, toe waar wij denken dat de Nederlandse schuldhulpverlening staat en onze eigen rol daarin. Tevens reageren wij op een aantal specifieke agendapunten. Wij hopen daarmee bij te dragen aan een vollediger beeld van de huidige schuldhulpverlening en aan uw gedachtevorming specifiek voor het AO van 14 februari 2019.

Nederland loopt in Europa voorop

Nederland behoort tot de Europese top op het gebied van schuldhulpverlening. Ons land onderscheidt zich vooral door de breedte van onze dienstverlening. Dat maakt maatwerk mogelijk waarbij we natuurlijk verkokering en langs elkaar heen werkende instanties moeten tegengaan.

Voor het verder optimaliseren van onze schuldhulpverlening blijven wij met belangstelling kijken naar ontwikkelingen en goede voorbeelden in andere Europese landen, zoals uw commissie recent heeft gedaan bij de werkbezoeken aan Zweden en Engeland. We kunnen van en met elkaar leren, ook vanwege de invloed van Europese wet- en regelgeving op de schuldenproblematiek in eigen land. De NVVK levert hier haar bijdrage aan binnen het bestuur van het European Consumer Debt Network (ECDN).

Visie op de toekomst van schuldhulpverlening

Ten opzichte van andere Europese landen zien wij dat Nederlandse schuldhulpverleners dichtbij mensen staan en pragmatisch opereren. Toch moet ook in ons land de kwaliteit van ons werk op een hoger niveau, mede omdat de financiële situaties waarin mensen terecht komen steeds complexer worden. Daarom zetten wij samen met onze leden in op vernieuwing. Bijvoorbeeld door data-applicaties om schulden sneller in beeld te krijgen en op te lossen, een eigentijds en dynamisch kwaliteitskader voor onze professionele hulpverlening en de ontwikkeling van innovatieve werkvormen. Hiervoor moet de hele keten in beweging komen. Daartoe is niet alleen de tijdelijke samenwerking binnen 'Schouders Eronder' nodig, maar ook een structureel goede relatie met schuldeisers, overheden en anderen is onmisbaar. De sterke banden die de Nederlandse schuldhulpverlening heeft met de schuldeisers, zijn ook in Europees perspectief bijzonder en waardevol. Om als schuldhulpverlener effectief te kunnen opereren, is en blijft draagvlak, steun en vertrouwen bij alle belanghebbenden essentieel.

Wij zijn blij dat de schuldenproblematiek onmiskenbaar hoger op de agenda van politiek Den Haag staat, hetgeen ook recente initiatieven van uw Kamer onderstrepen. Daarbij aarzelt de (rijks)overheid niet om zichzelf een spiegel voor te houden, zoals bleek uit de brief van de staatssecretaris van SZW over de 'Brede Schuldenaanpak' en haar oproep aan alle overheidsorganen om voorop te lopen met een zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord incasso-beleid. Wij onderschrijven het belang daarvan van harte, ook om te voorkomen dat de landelijke en lokale overheid (steeds meer) tegenover elkaar komt te staan als respectievelijk degene die schulden (mede) veroorzaakt en degene die dit moet zien op te lossen.

Agendapunten Algemeen Overleg

De praktijk is niettemin weerbarstig. Ondanks de komst van nieuwe mogelijkheden om bij *verkeersboetes* boven de 75 euro een betalingsregeling te treffen, blijven meer dan 500.000 verkeersboetes per jaar onbetaald. Wij vinden dat dit een hoog cijfer is en verkeersboetes komen dan ook vaak voor in de schuldenpakketten van mensen bij de schuldhulpverlening. Alhoewel wij begrijpen dat het indruist tegen het rechtsgevoel om wetsovertredingen zo maar kwijt te schelden, moeten we voorkomen dat boetes als loodzware ankers het onmogelijk maken om het hoofd boven water te houden. Laten we samen in gesprek blijven om hier eerlijke en werkbare oplossingen voor te vinden.

Ook het autonome en geautomatiseerde *incassoregime van verschillende overheden* - samen met de preferente positie van de overheid als schuldeiser - kan ertoe leiden dat de overheid de schuldenproblematiek van burgers eerder vergroot of zelfs laat escaleren in plaats van dat het zich richt op het voorkomen en oplossen van problematische schulden. Het onderzoek naar "de effecten van de bijzondere incassobevoegdheden en overheidspreferenties" dat tijdens uw Overleg aan de orde komt, spreekt daarbij boekdelen.

021.2019/MF-ks
AO Armoede- en schuldenbeleid | 14 februari 2019
Blad 3

We moeten daarom echt toe naar één centraal incassoregime en incasso-organisatie voor de Rijksoverheid, brede en uniforme (betalings)regelingen voor de meest kwetsbare burgers én een einde maken aan de voorkeurspositie van de overheid.

Tenslotte willen wij nog ingaan op de reactie van de staatssecretaris op het voorstel van het Kamerlid Peters inzake de 'meewerkplicht' van schuldeisers, door de staatssecretaris de 'omgekeerde bewijslast' genoemd (agendapunt 2). Het voorstel om uit te gaan van instemming van alle schuldeisers met een minnelijke schuldregeling *tenzij* een schuldeiser aan de bel trekt, biedt wat ons betreft uitzicht op grote efficiencywinst. Het volgt ook de praktijk die wij nu al zien bij enkele grote schuldeisers. Daarnaast vinden wij de formele bezwaren die de staatssecretaris aanvoert onvoldoende opwegen tegen de voordelen die een 'piepsysteem' tot stand zou brengen. Het huidige systeem kraakt en wij hopen daarom dat uw Kamer bij de staatssecretaris aan wil dringen om hier toch meer onderzoek naar te doen en de mogelijkheid van een wettelijke 'meewerkplicht' niet op voorhand uit te sluiten, zoals nu het geval lijkt.

Wij zijn graag uw partner naar een (problematisch) schuldenvrij Nederland!

Met vriendelijke groet,

Marco Florijn
Voorzitter NVVK